

תרבות
ואמנות
יהודית
עכשווית

נווה
שכטר

מדרשת שכטר ע"ר

גורל | תערוכת תשרי

גורל - תערוכת תשרי

שירה פרידמן - אוצרת ועורכת הקטלוג
יונית קולב-רזניצקי - מנכ"ל נווה שכטר
הרב רוברטו ארביב - יועץ חינוכי
סשה כצלסון - מפיקת התערוכה והקטלוג
איתמר סאן מרטין - הקמת התערוכה
טלי חג'ג' - מנהלת שיווק
רומינה רייסין - רכזת פיתוח וקשרי חוץ
טליה הלקין - תרגום לאנגלית
דליה טסלר - עריכה לשונית - עברית
סטודיו דוב אברמסון - עיצוב הקטלוג

גורל

תערוכת תשרי

פתח דבר

התערוכה "גורל" מציינת את ראשיתה של שנת תשע"ז ופותחת את אירועי השנה ב"נווה שכטר". סוגיית הגורל לעומת בחירה חופשית היא אחת השאלות המרכזיות בחשיבה האנושית. לוח השנה העברי מזמן לנו את הימים בין כְּסֵה לעשור, שבהם הירח מכוסה ואינו נראה, כתקופה שבה לפי המסורת נקבע גורלו של אדם, ומטבע הדברים מתעוררת בהם השאלה ביתר שאת.

צירופי המילים בעברית הכוללים את המילה "גורל", כמו: "גזרת הגורל", "זכה בגורל", "יד הגורל" וכו', וההתעניינות הרבה בכוכבים, מזלות ותורת הסוד מצביעים על כך שהעיסוק בגורל אינו נחלת העבר, אלא שאלה קיומית שיש לה נוכחות מרכזית בחיים המודרניים. התערוכה "גורל" שואבת מן המקורות היהודיים הקדומים ומהדהדת את השאלה דרך יצירות מן האמנות הישראלית העכשווית. המציאות הישראלית המורכבת מעצימה את תהייתנו על מידת אחריותנו על המתרחש ועל יכולתנו לשנות את תבנית חיינו.

התערוכות המתקיימות ב"נווה שכטר" מעניקות פירוש עכשווי לרעיונות עתיקים. המקורות הקדומים לובשים פרשנות חדשה מתוך האמנות הישראלית העכשווית ומעניקים למתבונן זווית ראייה מסקרנת, ואולי גם טובנות חדשות ומפתיעות.

אני מודה לאוצרת התערוכה, שירה פרידמן, על בחירה מושכלת וחיבורים מרתקים המתרחשים בגלריה שכטר, וכן לאמנים אשר הציגו בתערוכה: אלה אמיתי סדובסקי, אסתר דומב אדלמן, דרורה דקל, הדסה גולדזיכט, יואב אדמוני, ליאורה וייז, מעיין חורש, מתן ליפמן, ששה סרבר ועדי נס.

יונית קולב-רזניצקי - מנכ"ל "נווה שכטר"

תערוכת תשרי - גורל

הפיוט "וּנְתַנָּה תּוֹקֶף" הנאמר בתפילות ראש השנה ויום כיפור ומושמע ברדיו בתקופת החגים, מתאר את הנעשה בבית דין של מעלה בימים הנוראים - "כִּמָּה יַעֲבְרוּ וְכִמָּה יִבְרָאוּ, מִי יִחִיָּהּ וּמִי יָמוּת, מִי בְקִצּוֹ וּמִי לֹא בְקִצּוֹ". הפייטן מציין שלוש דרכים לשנות את הגורל: "וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וְצַדִּיקָה מְעַבְרִין אֶת רַע הַגְּזֵרָה". אפשר לקרוא את שלוש המילים האלה כך: תשובה היא הקשר שבין האדם לעצמו; תפילה היא הקשר של האדם לאל או לרוחני, לנשגב; וצדקה היא הקשר שבין האדם לזולת, בין האדם לחברה שסביבו.

בעבודת יום הכיפורים בבית המקדש היה הכהן הגדול משלח שני שעירים לגורלם. לאחר שהתוודה על חטאי העם הוא מאציל באופן מטפורי חטאים אלה על השעירים, ולכן יכול אחד מהם לכפר על חטאים אלה: "וּנְתַן אֶהְרֵן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת, גּוֹרֵל אֶחָד לַה' וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעִזְאֵזֵל" (ויקרא ט"ז, ח). במשך הדורות השתנתה המשמעות האטימולוגית של המילה "גורל". בראשונה סימנה המילה חלק או פיסה, כנראה בעקבות המילה הערבית "ג'רל", שפירושה אבן קטנה. בהמשך, גם בטקסט המקראי וגם בספרות חז"ל, הוקנתה לה משמעות מטפורית לציון חלקו של האדם בעולם. בתפילת שחרית נזכרות יחדיו שתי המשמעויות, "חלק" ו"גורל": "אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו". על פי כתיב קומראן, מן המאה הראשונה לספירה בקירוב, נחלקים בני האדם לשני גורלות - "גורל אֵל" ו"גורל בליעל".

במסכת אבות מתייחס ר' עקיבא לשאלה הפילוסופית הנצחית - גורלם של בני האדם, הנחרץ מגבוה, כנגד הבחירה החופשית - המתמצה באמירה: "הכל צפוי והרשות נתונה". אמירה זו מתייחסת לגישות פילוסופיות פטליסטיות וטרמיניסטיות, השוללות את אפשרות הבחירה החופשית של האדם ומתארות אותו כמי שמושפע מגורמים חיצוניים: גורל, אלוהים וחוקי הטבע.

תערוכה זו נפתחת בחודש תשרי, לקראת הימים הנוראים, שבהם נוכחות סוגיות הגורל והבחירה החופשית ביתר שאת בחיי היום-יום הישראליים. היצירות בתערוכה עוסקות, כל אחת בדרכה, בנושא משמעותו של הגורל - גורל אישי וגורל כלל-ישראלי, גורל קיומי-פילוסופי, גורל מגדרי, גברי ונשי, וגורל משפחתי.

יהודה עמיחי מיטיב לתאר את התחושות והמצבים שהעבודות נוגעות בהם:

אָנִי גּוֹר גּוֹרֵל, גְּרֵרֵן גּוֹרֵל, אָנִי גֵר בְּגוֹרֵל
וְאָנִי גֵר בְּגוֹרֵל...
אָנִי קְבִיָּה בְּמִשְׁחַק הַגּוֹרֵל, פְּנֵי לְמַעְלָה
אוּ פְּנֵי לְמַטָּה. אֵיךְ שְׁאֲנִי נוֹפֵל אָנִי קוֹבֵעַ גּוֹרֵל
לְעִצְמִי וְגַם לְאַחֵרִים.

שירי יהודה עמיחי, כרך ה', הוצאת שוקן, 2004, עמ' 209-210

© כל הזכויות שמורות להוצאת שוקן

שירה פרידמן - אוצרת התערוכה

עבודות

**"And he shall place lots upon the two goats,
one marked for the Lord and the other
marked for Azazel"** (Leviticus 16:8)

from the series "Scapegoat"

**"Thus the goat shall carry on it all their
iniquities to an inaccessible region; and
the goat shall be set free in the wilderness"**

(Leviticus 17:22), from the series "Scapegoat"

2011

Embroidery

**"וַיִּנְתֵּן אֶהָרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת
גּוֹרֵל אֶחָד לַיהוָה וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעִזָּאזֵל"**

(ויקרא ט"ז, ח)

מתוך הסדרה "השעיר לעזאזל"

**"וַיִּנְשֵׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם
אֶל אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשָׁלַח אֶת הַשְּׁעִיר בַּמִּדְבָּר"**

(ויקרא ט"ז, כב)

מתוך הסדרה "השעיר לעזאזל"

2011

רקמה

לפנינו שתי עבודות רקמה מתוך סדרת עבודות במדיות שונות הנקראת "השעיר לעזאזל". הסדרה עוסקת בהתרחשות הדרמטית ביותר במשך השנה בעבודת הכהן הגדול בבית המקדש, המתוארת בהרחבה בספרות חז"ל: ביום כיפור היה הכהן הגדול קושר חוט אדום, המסמל את חטאי העם, לקרני של אחד משני שעירי עזים – השעיר לעזאזל – ומשלח אותו אל המדבר בידי "איש עתי". בתום המסע היה אותו איש מדרדר את השעיר אל מותו.

רגע השיא בבית המקדש היה קבלת הבשורה על מות השעיר. אם נמחלו חטאי העם במעשה זה של התרסקות השעיר, הלבין חוט אדום נוסף, הנקרא "לשון של זהורית", שהיה קשור בפתח המקדש, ובכך סימל את מחילת חטאיהם של בני ישראל על ידי הקב"ה רק אז הותר לכהן הגדול לחזור לעבודת יום הכיפורים.

על פי חז"ל גם "האיש העתי" שליווה את השה חייב מיתה, משום שחטאי העם דבקו בו.

The two embroidery works included in this exhibition are part of a series created in different mediums. Titled "Scapegoat," this series is concerned with the most dramatic annual event performed by the high priest at the Temple in Jerusalem, which is widely discussed in early rabbinic literature. On Yom Kippur, the High Priest tied a stretch of red wool to the horns of the scapegoat, which symbolically carried all of the Israelites' sins. The scapegoat was then accompanied into the desert by a man who catapulted it to its death. The climactic moment back at the Temple occurred when news came of the scapegoat's death. If the people's sins were forgiven, a second stretch of red wool, which was affixed at the entrance to the Temple, would turn white to signify that God had forgiven his people. Only then was the priest allowed to resume the rites of workshop. According to rabbinic sources, the man chosen to accompany the scapegoat through the desert was similarly condemned to die, due to his close proximity of the sins carried by the scapegoat.

Drora Dekel	דרורה דקל
Crinoline	קרינולינה
from the series "Crinoline Condition"	מתוך הסדרה: "מצב קרינולינה"
1996–2011	2011-1996
car paint on iron, nuts and bolts	ברזל מגולוון צבוע בצבע שלייפלק לצביעת מכוניות

הפילוסופית הצרפתית סימון דה בובואר עוסקת בכתביה בשאלת "הגורל האנטומי" ובסתירה הפנימית ביחסן של הנשים לעצמן: מצד אחד הן שואפות לבטא את אישיותן ומצד שני הן מקבלות את ערכיה של החברה הגברית, התופסת את האשה כאובייקט. שמלת הקרינולינה שפיסלה דקל, המוצבת על הרצפה, היתה מקובלת באירופה ובארצות הברית באמצע המאה ה-19 וסימנה את האשה כאובייקט מפתה מחד גיסא וכיצור נחות מאידך גיסא. לקרינולינה של דקל יש אנקולים לתליית בשר, הבטן קרועה לרווחה והיא צבועה באדום, אלמנטים אלה הופכים את הפסל לאובייקט מחאתי.

French philosopher Simone de Beauvoir's writings are concerned with the question of "anatomical fate," and with the internal contradiction shaping women's relationships to themselves: They aspire to give expression their personality, while simultaneously internalizing the values of a male-dominated society that views them as objects. The crinoline dress sculpted by Drora Dekel, which rises up from the floor, is reminiscent of the crinolines that were commonly worn by women in mid-nineteenth-century Europe and the United States, literally shaping them into seductive objects as well as inferior beings.

The meat hooks affixed to the crinoline and its red abdominal area, which is torn open, transform the sculpture into an expression of protest.

Esther Domb Edelman

אסתר דומב אדלמן

Childhood

ילדות

2015

2015

crumpled brown sheets of packing paper

גיליונות נייר אריזה חום, מקומטים

בנייר המקומט נשמרת כאן פיסת זיכרון, פסיעות של אב ובת. הפיסול בנייר הוא מדיום יומיומי מתכלה, הוא מדגיש את פגיעותו של האדם ושבריריות הזכרון.

The crumpled paper preserves a fragment of memory, the steps taken together by a father and daughter. Paper is an everyday, ephemeral medium, which underscores the vulnerability of human beings and the fragility of memory.

Yoav Admoni

יואב אדמוני

Agat #2

אגת #2

2016

2016

mixed media

טכניקה מעורבת

Phonographer: Din Aharoni

צילום: דין אהרוני

בבסיס עבודותיו של אדמוני עומד העיסוק באובייקטים "טבעיים" לעומת "מלאכותיים". האבן מאזכרת את המשמעות הראשונית של המילה "גורל". בתוך האבן נפערת מערה, אשר ממנה בוקעים צמחי בטטה שהנביט האמן. המערה שממנה בוקע האור, וגם שם היצירה, מרמזים לאבן חן שיופיה המופלא נגלה כאשר היא נחצית לשניים.

Yoav Admoni's works revolve around a concern with "natural" versus "artificial" objects. The stone at the center of the gallery hints at the etymology of the Hebrew word goral, which originally referred to a stone cast as a lot. Emerging from the cavernous space at the center of the stone are green sweet potato shoots sprouted by the artist. Like the cave from which the light emanates, the work's title – Agat (agate) – alludes to a precious stone whose breathtaking beauty is revealed when it is cut in two.

Hadassa Goldvicht

הדסה גולדויכט

Untitled (Clock)

ללא כותרת (שעון)

2006

2006

three-channel video installation,
60 min. each

מיצב וידאו בשלושה ערוצים,
60 דקות כל אחד

עבודת הווידאו **ללא כותרת (שעון)** מוצגת על שלושה מסכים, כאשר כל מסך מייצג את השניות, הדקות או השעות החולפות, ליצירת מעין מכונה חילופית לספירת הזמן. ידה של האמנית מטילה את האבנים תוך ספירה מדויקת של השניות והדקות שחלפו; הימים והשעות באים והולכים, כדברי קהלת בראשית פרק א': "וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְאֵל-מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זֹרֶחַ הוּא שָׁם". לאורך הדורות נקבעו גורלות על ידי הטלת אבן שציינה חיים או מוות, כפי שנקבעו גורלות השעירים בבית המקדש. הזמן האינסופי והאבנים החוזרות ומוטלות שוב ושוב מרמזות גם על סיפורו של סזיפוס במיתולוגיה היוונית. סזיפוס נענש ונאלץ להעביר את הזמן בשאלו בהדיפת גוש סלע במעלה ההר שוב ושוב; הסלע חוזר ונופל וסזיפוס שב ונושא אותו כלפי מעלה, וכך לנצח. צפייה בו-זמנית במסכים מגלה שלמרות הדיוק לכאורה בו סופרת האמנית את השניות, המסכים אינם מסונכרנים והספירה המדויקת - לשווא היא. הדבר היחיד הבטוח בעולם - הזמן החולף - מתעתע בצופים.

The video work **Untitled (Clock)** is displayed on three screens that capture the passing seconds, minutes, and hours – creating a time-counting machine of sorts. The artist's hand casts the stones while carefully counting the passing seconds and minutes. The hours and days come and go, as Ecclesiastes remarks in the opening verses of Chapter 1: "The sun also ariseth, and the sun goeth down, and hasteth to his place where he arose." Throughout the generations, destinies were determined by casting a stone that symbolized life or death, just as the destiny of the scapegoat was determined at the Temple. The infinite dimension of time and the repeatedly cast stones also allude to the Greek myth of Sisyphus, who was condemned in the Underworld to eternally push the same rock uphill each time it rolled back down. The simultaneous observation of all three screens reveals that despite the apparent precision with which the artist counts the seconds, the screens are not synchronized; the precise ritual of counting is in fact futile. The only certainty we can count on – that is, the passage of time – is thus revealed as a form of deception.

התצלום שלפנינו לקוח מתוך הסדרה "כפר", אשר בה מצלם עדי נס דמויות והתרחשויות המתחוללות בכפר בדוי בעמק יזרעאל, ועוסק באנשי "ארץ ישראל היפה" וההתיישבות העובדת. הרגעים המתוארים בו טומנים בחובם מתח וסוד ומתגלים כרגעים של לפני ואחרי הטרגדיה. העמדת הדמויות בתצלום מאזכרת את ציורי "הבשורה", שבהם מבשר המלאך למריה שהיא הרה, ובנה יהיה המושיע – דבר הטומן בחובו גם את סופו על גבי הצלב. נס הופך את בשורת הלידה לבשורת איוב.

"ואם הם יבואו באמצע התפוח-אדמה?" חושבת אורה ובוהה בתפוח-אדמה גדול שמונח קלוף-למחצה בכף ידה, "או באמצע הבצל?" מרגע לרגע מתחוויר לה: כל תנועה שהיא עושה עלולה להיות האחרונה לפני הדפיקה בדלת. שוב היא מזכירה לעצמה שעופר בלי-ספק עדיין נמצא ליד הגלבוט, ואין סיבה להיכנס לפאניקה כבר עכשיו, אבל המחשבות זוחלות וכורכות את עצמן על תנועות ידיה המקלפות, ולמשך רגע אחד נעשית הדפיקה בדלת כה בלתי-נמנעת, גירוי בלתי-נסבל של יצר האסון הגלום בכל מצב אנושי, עד שמתחלפים לה סיבה ומסובב, והתנועות הקהות והאיטיות של ידיה סביב תפוח-האדמה נדמו לה כהקדמה ההכרחית לדפיקה בדלת, ואף כפקודת ההפעלה שלה."

דויד גרוסמן, **אשה בורחת מבשורה**
הוצאת הספרייה החדשה, 2008, עמוד 107

This photograph is part of the series "Village," in which Adi Nes photographed figures and events unfolding in a fictive village in the Jezreel Valley, whose inhabitants still believe in the Zionist ideals of working the land and serving the country.

The moment captured in this image are imbued with great tension and an enigmatic quality, alluding to both the "before" and "after" of a tragedy. The positioning of the figures in the photographs calls to mind Annunciation paintings in which an angel tells Mary that she is pregnant with the Savior – an announcement that already anticipates his future death on the cross. In a similar manner, Nes combines an allusion to an impending birth with the delivery of tragic news.

"What if they come in the middle of the potato?" Ora thinks and stares at the large spud lying semi-peeled in her hand. Or in the middle of the onion? It gradually dawns on her that every movement she makes may be the last before the knock on the door. She reminds herself again that Ofer is unquestionably still at the Gilboa, and there's no reason to panic yet, but the thoughts crawl up and wrap themselves around her hands as they clutch the peeler, and for an instant the knock on the door becomes inevitable, such an intolerable provocation of the capacity for disaster embodied in every human condition, that her mind confuses cause with effect and the dull, slow movements of her hands around the potato seem like the essential prelude to the knock."

David Grossman, **To the End of the Land**
trans. Jessica Cohen (Vintage Books, 2010), 80.

Adi Nes

Untitled

2010

c-print

Courtesy of the artist and Sommer
Contemporary Art, Tel Aviv

עדי נס

ללא כותרת

2010

c-print

באדיבות האמן וגלריה זומר לאמנות עכשווית
תל אביב

Ella Amitay Sadovsky

אלה אמיתי סדובסקי

Yes or No

כן או לא

2013

2013

oil on canvas

שמן על בד

בשיר "גורל" מצטטת המשוררת רחל מילים מתוך שיר השירים, הנתפס כהתגלמותה של האהבה. היא כותבת על "הַיָּד הַעֲקֹשֶׁת / דּוֹפְקֶת דּוֹפְקֶת עַל שַׁעַר נְעוּל". בשיר היא מחפשת את האהבה, אך "אֵין עוֹנָה, אֵין קוֹל / בּוֹשֵׁשׁ הַשּׁוֹעֵר". בציור שלפנינו אנו צופים בסצנה אינטימית: דיוקן של כלה המתכוננת לקראת הרגע המכריע בחייה. בציור נראים שני אפיקים מקבילים, המספרים למעשה נרטיבים שונים. האם הכלה מדמיינת את גורלה עם אהובים שונים? ושמה היא חוששת מן הגורל שעליו מדברת המשוררת? האוצרת רותי אופק מציינת על העבודות של אמיתי סדובסקי ש"הן חידות שאינן מתפרשות לנרטיב אחד. כל עבודה היא התחלה של סיפור, אולי סופו, ואולי רק רגע אחד מתוכו, רגע פורה שמבקש מהצופה לרקום את הסיפור בעצמו".

In her poem **Destiny**, the poet Rachel alludes to the Song of Songs, the ultimate love poem, writing: "The insistent hand / knocking knocking on a locked gate." The speaker in her poem searches for love, yet "no voice responds / the gatekeeper is late." Ella Amitay Sadovsky's painting captures an intimate scene: the portrait of a bride preparing for the most decisive moment in her life. The composition depicts two parallel paths, which tell two different stories. Is the bride imagining her fate with two different lovers? Or does she fear the destiny described by the poet Rachel? Curator Ruthi Ofek describes Amitay Sadovsky's works as "enigmas that cannot be deciphered by means of a single narrative. Every work is the beginning of a story, or perhaps its end or a single moment in the continuum, a fertile moment that asks of the viewer to weave the story herself."

Sasha Serber

סשה סרבר

Burnt chair

כיסא שרוף

2005

2005

styrofoam

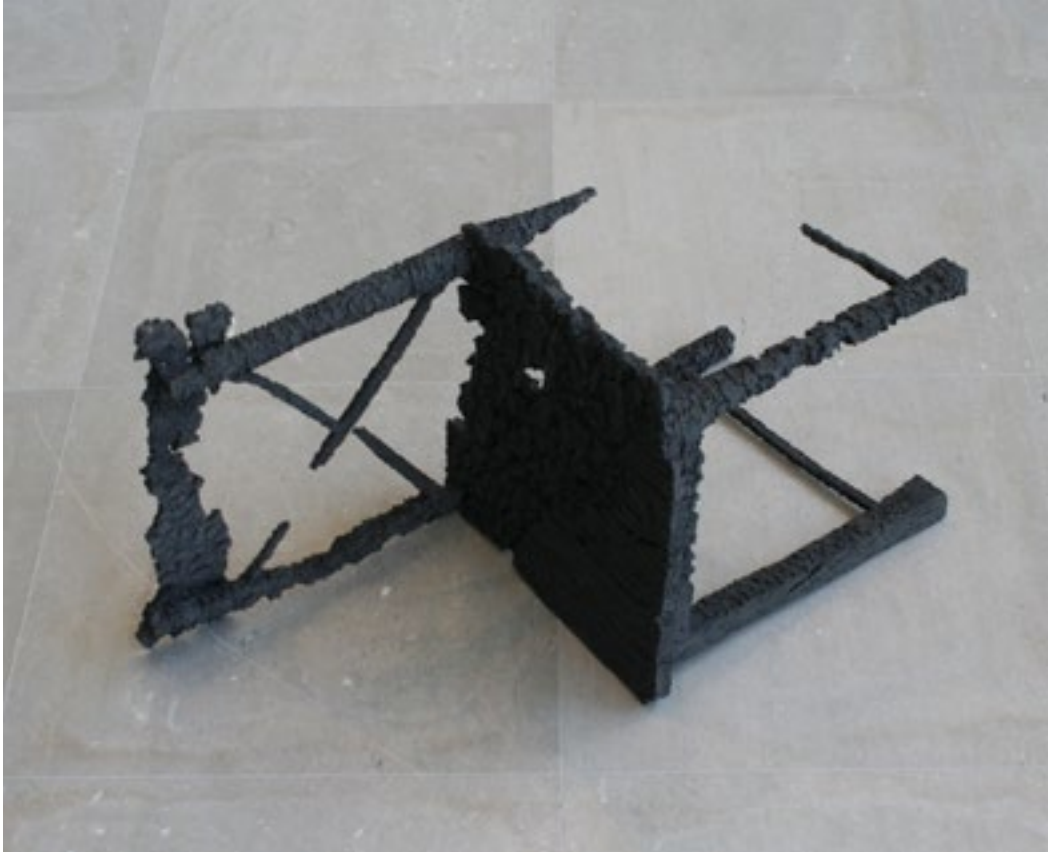
קלקר

הכיסא השרוף המוצב לפנינו הוא פרט מתוך מיצב של האמן, אשר מדמה חדר ילדים שעבר אירוע נורא. למרבה האימה כיסא ילדים שרוף כזה יכול להימצא הן בצפון הארץ, ביישובים הסובלים מהפגזות טילים, והן בדרום הארץ – וכמובן גם בצד הפלסטיני. האירועים בארץ מתחברים אצל סרבר לימי נעורו במולדובה, שם נהרס ביתו במהלך מלחמת האזרחים. הישיבה על כיסאות סביב השולחן המשפחתי היא טקס שכמעט כל אדם יכול להזדהות איתו, ולכן ההשלכה של השריפה היא כה מזעזעת. עם זאת, לדברי האמן שריפה היא גם "איפוס מחדש", אתחול שעוצר את העבר ומביא אותו למצב של יופי מן הבחינה האסתטית.

The burnt chair created by Sasha Serber is a detail from an installation resembling a children's room in the aftermath of a terrible event. This harrowing image of a children's chair destroyed by fire could well have come from a town under missile attacks in the north or south of Israel, as well, of course, as from the Palestinian side. For Serber, current events in Israel recall his youth in Moldova, and the destruction of his home during the country's civil war. Sitting on chairs around a family table is an almost universal ritual, and our ability to identify with it underscores the harrowing implications of the fire. At the same time, Serber says, a fire is also a "recalibration of sorts", which arrests the past and transforms it into an aesthetically beautiful object.

Matan Lipman and Ma'ayan Horesh

When they were in the field

2016

performance photography

Photograph by Din Aharoni

מתן ליפמן ומעין חורש

וְיִהְיֶה בְּהֵיאוֹתָם בְּשָׂדֵה

2016

צילום פרפורמנס

צילום: דין אהרוני

הפרפורמנס יוצא מתוך סיפור קין המקראי. הוא מורכב מאדמה, תנועה ואור אשר בהם מתגלם המפגש המובנה של התרבותי עם הרצח. דרך המיתוס של קין מתבוננים הצופים בקימה ובפציעה, באדם ובאדמה.

Based on the biblical story of Cain, this work is composed of earth, movement, and light, which embody the structured conflict between culture and murder. The myth of Cain serves to examine injury and arising, man and earth.

Works

The current exhibition opened in the month of Tishrei, in anticipation of the Days of Awe – a time when the concern with destiny and free will is highly present in everyday Israeli life. The works featured in this exhibition explore different aspects of destiny – personal destiny and collective Israeli destiny, existential-philosophical destiny, gendered destiny (both masculine and feminine), and familial destiny.

Yehuda Amichai poignantly captures the feelings and situations that these works touch upon:

I'm the chimp of chance, the champ of chance, I'm a chum
of chance
and a chump of chance ...
I am the dice in a game of chance, my face up or
My face down. By the way I fall I determine
My own fate and the fate of others.

The Poetry of Yehuda Amichai, ed. Robert Alter (Farrar, Strauss and Giroux, 2015), 452.

© Hana Amichai

Exhibition Curator: Shira Friedman

Destiny - Tishrei exhibit

The liturgical poem **Unetaneh Tokef** (Let Us Affirm), which is recited during the Rosh Hashana and Yom Kippur prayers and is sung on Israeli radio during the High-Holiday period, describes what happens in the Heavenly Tribunal during the ten Days of Awe between the New Year and the Day of Atonement: "How many will pass and how many will be created? Who will live and who will die? Who in their time, and who not in their time?" The poet describes three ways of changing one's destiny: "But **teshuvah** and **tefillah** and **tzedakah** (repentance, prayer, and righteous acts) deflect the evil of the decree." One can interpret these three words as follows: **Teshuva** is man's relationship with himself; **tefila** is man's relationship with God or a spiritual, sublime force; and **tzedakah** is the relationship between man and his fellow men, as well as between man and society.

During the Yom Kippur ritual at the Temple in Jerusalem, the High Priest chose two goats fated to metaphorically atone for the people's sins: "And Aaron shall cast lots upon the two goats; one lot for the Lord, and the other lot for the scapegoat" (Leviticus 16: 8). The Hebrew word **goral**, which originally referred to a lot or fragment, is a cognate of the Arabic word **garal** (small stone). Later on, in both the Bible and in early rabbinic literature, its etymology acquired a metaphorical meaning related to human fortune. In the morning prayer, these two meanings – lot and destiny – are mentioned together: "We are happy, how goodly is our lot, and how pleasant is our destiny.

In the Ethics of the Fathers (**Masechet Avot**), Rabbi Akiva discusses the eternal philosophical question of a preordained fate versus free will, summing up the debate with the following paradox: "All is predetermined, and there is free will." This paradox addresses fatalist and deterministic philosophical views that negate the possibility of free will, describing man as subject to the influence of external factors: destiny, God, and the laws of nature.

Foreword

The exhibition "Destiny" marks the beginning of the Jewish year 5777, and opens the annual program of events at Neve Schechter. The question of destiny versus free will is one of the central philosophical questions examined throughout human civilization. The Hebrew tradition designates the first ten days of the month of Tishrei, in which the moon is covered and remains invisible, as the period in which man's destiny is determined, thus enhancing the concern with this question.

The various Hebrew expressions that include the world destiny (goral), and the significant interest in astrology and mysticism, reveal that the concern with destiny has not been relegated to the past; rather, it is an existential concern which occupies a central place in modern life. The exhibition "Destiny" draws on ancient Jewish sources, while exploring the ways in which this question resonates in contemporary Israeli artworks. The complex character of Israeli reality further enhances our concern with our degree of responsibility, as well as with our ability to change the course of our life.

The exhibitions featured at Neve Schechter offer contemporary interpretations for ancient concepts. Early Jewish texts acquire new meaning when seen through the prism of contemporary Israeli art, offering the viewer an intriguing perspective, and perhaps also new and surprising insights.

I would like to thank Shira Friedman, the exhibition curator, for her insightful choices and for the fascinating connections forged at the Schechter Gallery. Our thanks are also extended to the participating artists whose works are featured in the exhibition: Adi Nes, Drora Dekel, Ella Amitay Sadovsky, Esther Domb Edelman, Hadassa Goldvicht, Leora Wise, Ma'ayan Horesh, Matan Lipman, Sasha Serber, and Yoav Admoni.

Yonit Kolb-Reznitzki - CEO, Neve Schechter

Destiny

Tishrei exhibit

NEVE SCHECHTER | CONTEMPORARY
JEWISH CULTURE
AND ART

Midreshet Schechter

נווה שכטר

רחוב שלוש 42, פינת רחוב אילת, תל אביב- יפו
טלפון: 03-5170358 • דוא"ל: office@neve.org.il
 חפשו אותנו ב- www.neve-schechter.org.il

English cover - Matan Lipman and Ma'ayan Horesh
When they were in the field, 2016

Destiny | Tishrei exhibit